

Børsens praktikanttur til Bosnien

Praktikanter på Dagbladet Børsen var i slutningen af maj på praktikanttur til Sarajevo i Bosnien-Hercegovina.

Med på turen var Mathilde Højgaard Jensen, Flora Juul Holst, Johanne Myrup Fischer, Godtfred Perera, Tobias Lind Larsen, Helena Bang-Udesen, Oskar Vendelbo Zwergius, Brage Borup, Esther Kofoed Sørensen, Signe Duedahl Nørgaard, Emil Tønnesen og Martin Højberg Bredahl. Børsens tre praktikantvejledere Kevin Grønnemann, Thomas Hvelplund Askjær og Pernille Mohr Nielsen var også med.

Onsdag den 24. maj

Efter en veloverstået arbejdsdag drog vi i fællesskab til Kastrup Lufthavn.

Vi fløj kl. 17.40 for at mellemlande i Wien Lufthavn og så derefter flyve videre til Sarajevo. Vi landede i Bosnien lidt over kl. 23 om aftenen, så vi satte os ind i en bus og kørte direkte på hotellet, så vi kunne være friske til næste dag.

Her får Johanne sig turens første øl i Wien.

Torsdag den 25. maj

Kl. 10 mødtes vi med den prisbelønnede britiske fotograf Paul Lowe, der ellers underviser i MA Photojournalism og Documentary Photography på London College of Communication, til et oplæg om hans tid som fotojournalist, hvor han dokumenterede ti år af 1990'ernes krig i Bosnien samt efterkrigstiden.

Han havde en flok internationale journalist- og fotojournaliststuderende på besøg på samme tid som os. Paul Lowe fortalte om, hvordan han rejste til og fra Sarajevo for at bo ad flere omgange i løbet af krigen og viste os sine fotografier, der i høj grad illustrerede tilstedeværelsen af død, rædsel og ødelæggelse, som dominerede landet under krigen. Men det var samtidig en ret unik gennemgang, der fik os til at kigge på krigen med lidt andre øjne: Den mere personlige og intime tilgang, hvor man virkelig kunne få indblik i den menneskelige påvirkning af krigen takket være hans fotografiske evner.

Han fortalte blandt andet om, hvordan man gebærder sig som den "neutrale tilskuer" under en massakre og de etiske dilemmaer, man kan risikere at blive stillet over for. En af vores fotopraktikanter, Brage Borup, siger, at noget af det vigtigste, han tog med sig fra Paul's oplæg, er, at det ofte kan betale sig at opholde sig det samme sted i længere tid af gangen. Altså, vente på at magien opstår der, hvor man er, i stedet for konstant at jage det aktivt. Den tilgang benyttede Paul Lowe sig i høj grad af, da han dokumenterede krigen.

Efterfølgende tog vi til Center for Investigative Reporting (CIN). Vi blev taget imod af Leila Bicakcic, der er direktør for centret. CIN er det første undersøgende medie i Bosnien, der har modtaget certifikatet "The Journalism Trust Initiative Certification".

De dækker hovedsageligt organiseret kriminalitet og korruption og den negative påvirkning, det har på landets borgere.

Leila fortalte om nogle af de største undersøgende historier, de har publiceret, og om motivationen og tilgangen til den undersøgende journalistik, når man opererer i et land, hvor det sjældent gør en forskel. Hun fortalte ligeledes om den usikkerhed, der tit har været forbundet med hendes arbejde, hvordan hun som direktør og chef varetager sine ansatte og kolleger, når de udsættes for trusler.

Deres arbejde fungerer sådan, at de udgiver deres historier på deres hjemmesider, og så sælger de dem til de (internationale) medier, der kunne have interesse.

Om aftenen spiste vi mad, og så skulle vi selvfølgelig lige se, om den legendariske natklub Sloga kunne leve op til sit ry. Det kunne den.

Fredag den 26. maj

Kl. 12.30 spiste vi en tidlig frokost på den bedst ratede frokostrestaurant i Sarajevo, den legendariske restaurant KLOPA. Til frokosten mødtes vi med journalist Selma Zulic fra Mediacentar Sarajevo. Hun har været med i flere forskellige journalistiske forskningsprojekter med udgangspunkt i Balkan. Hun gik til frokosten i dybden med to publikationer, som Mediacentar Sarajevo har udgivet.

Den ene handler om krigsjournalister, som vidnede ved krigsforbrydelsesdomstolen i Haag efter krigen i Jugoslavien og de presseetiske overvejelser, som journalisterne havde gjort sig, da de skulle vidne ved retten – og hvilke konsekvenser det havde for dem. Mediecenterets anden publikation handlede om kampen mod misinformation i Balkan.

Bosnalijek er Bosniens største medicinalvirksomhed, som vi besøgte kl. 15 om eftermiddagen. Vi mødtes med direktøren Ekrem Turajlic, der har stillingsbetegnelsen Director of Middle East, Africa og Turkey Region. Han fortalte os om virksomhedens historie, hvilke produkter og markeder, de satser på og generelt om virksomhedens økonomi.

Ekrem Turajlic talte også om udfordringerne ved at vokse sig til en stor virksomhed i et land som Bosnien, hvor politikerne ikke har det store internationale udsyn, og hvor det politiske system er kompliceret og orienterer sig mere om etnicitet end om at genopbygge landet.

Ifølge direktøren er Bosnien stadig i en genopbyggelsesfase efter krigen, og det er virksomheder som Bosnalijek, der skal hjælpe landet fremad. Men det er besværet af, at dialogen mellem politikere og virksomheder er mangelfuld. Samtidig er erhvervslivet i Bosnien udfordret af, at særligt unge mennesker forlader landet, fordi de er trætte af Bosniens politiske system.

Vi skulle naturligvis også lige afprøve den klassiske ret, burek. Vi spiste meget kød og brød på turen...

Lørdag den 27. maj

Lørdag morgen mødtes vi med den danske konsul i Bosnien, Mirza Durmisevic. Han troppede selv op på vores hotel, hvor han fortalte om de opgaver, han står med til daglig som generalkonsul og hans tilstedeværelse i erhvervslivet, men han kunne også fortælle om landets arbejdskultur, det politiske system og det demografiske træk i Bosnien.

Konsulatet i Bosnien hører under den danske ambassade i Beograd.

Efter mødet med Mirza tog vi til The Balkan Investigative Reporting Network Bosnia and Herzegovina (BIRN BiH), en organisation med base i Sarajevo, der overvåger og dokumenterer krigsforbrydelser og korruption. Organisationen har også afdelinger i flere andre lande som Albanien, Kosovo, Nordmakedonien, Rumænien og Serbien.

BIRN producerer nyheder, analyser, debatindlæg og undersøgende journalistik fra Sydøsteuropa. Den bosniske afdeling arbejder primært med at dokumentere krigsforbrydelser i Bosnien i 90'erne. De samarbejder desuden med medier som Al Jazeera, BBC og The Guardian, men også lokale medier.

Vi mødtes med Nermina Kuloglila, som tidligere har arbejdet på CIN, som vi besøgte torsdag. Hun fortalte os om, hvordan medievirkeligheden ser ud i Bosnien, men kunne også give os et indblik i,

hvordan det er at være undersøgende journalist i et land som Bosnien, hvor ens historier, qua det politiske system, aldrig rigtig ender med at ændre noget.

Her står vi foran BIRN's kontorer.

Søndag den 28. maj

Søndag stod i turismens tegn. Vi startede dagen ud med at tage en tur i Sarajevos historiske svævebane, der leder op til Trebevic. Den blev bygget i slut 1950'erne som et jugoslavisk prestigeprojekt, men under borgerkrigen i 1990'erne blev den og byen Trebevic totalsmadret, og bakketoppen blev brugt som sniperområde.

Svævebanen blev genopført i 2018 og er tænkt som et fredstegn mellem de etniske grupper. Dele af byen Trebevic blev også genoprettet, men der findes stadig ødelagte bygninger på toppen for at mindes landets smertelige historie. Der ligger tilmed stadig landminer under jorden nogle steder.

For at komme ned til byen igen gik vi langs den legendariske OL-bobslædebane fra 1984. Det var vildt at gå på den mossede og graffiti-befængte bane.

Senere på dagen tog vi fodboldtrøjerne- og halstørklæderne på og drog på stadion for at se de lokale FK Sarajevo-spillere kæmpe mod det ligeledes lokale Sarajevo-hold FK Igman Konjic, der havde den tidligere OB-spiller Darko Bodul i start-11'eren.

Det var underholdende at se lokale både børn, unge og voksne heppe på deres yndlingsfodboldspillere. Vi holdt naturligvis med FK Sarajevo, der til vores skuffelse måtte lide et 4-2-nederlad, men der var romerlys og sjove råb som bagtæppe, og det var sjovt at have en autentisk, lokal sportsoplevelse.

Mandag den 29. maj

Vi tjekkede ud af vores hotel kl. 10, og så gik vi ud og spiste en kombineret morgenmad og frokost. Vi blev hentet af vores bus kl. 12, den kørte os til lufthavnen, og så var vi ellers på vej hjem til Danmark igen – desværre!

Vi takker Kreds1 mange gange for den uundværlige støtte til vores tur!